

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

C. 3. De Ordinis Ministro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

nollet, sed illum deferret: tunc absque illius licentia, & illo etiam invito, liceret Diacono ei vaticum dispensare. A fortiori potest Diaconus pyxidem, in qua Corpus Dominicum repositum est, ab vno Altari ad alium, vel ab vno in locum alium deferre. Quia iure diuino habet potestatem super Corpus Christi contentum in vasis sacris, vt docet D. Thom. 3. part. quest. 82. art. 3. ad 1. Propterea olim Diaconi ministerium erat, Sanguinem Christi populo sub vtraque specie communicanti propinare. Item in necessitate potest Diaconus etiam solemniter baptizare in absentia Episcopi & Presbyteri: quamvis nunc ob Sacerdotum numerum, vsus ille fuit Ecclesia sublati. Præterea diaconi officium est, in doctrinæ ac prædicationis officio Episcopo, vel Presbytero assistere: quamvis ad ipsum non pertineat ex suggesto prædicare: sed solum recitare Euangelium, & ipsum vel fidei articulos Catechismi forma exponere, nisi ob necessitatem aliud ei permittatur. Marchin. de Ordin. tract. 2. part. 2. 3. 4. 5. Filliuc. rr. 9. c. 2.

26
Officium Subdiaconi.

Subdiacono competit, aquam ad ministerium Altaris præparare, Diacono ministrare, pallas Altaris & Corporalia ablueri, Calicem & Patenam in vsu sacrificij eidem offerre, panem consecrandum pro populo in Altari apponere, Crucem in supplicationibus gestare, Epistolam in solemnibus Missa cum Ornamentis illius Ordinis propriis canere. Doct. relati.

26
Ordinum minorum materia.

Cæterum si initiatorum minoribus Ordinibus officia velis edificare. Acolyti Officium est, Subdiacono vteolos cum vino aquaque porrigere, lumina ad sacrificium præparare, & accensum cereum ad Altare transferre. Ad Exorcismum pertinet, manus super energumenos imponere, illisque Exorcismos ad fugandos demones legere; & id non solum corporaliter, sed & spiritualiter Catechumenos obidentes ante ipsam Baptismi susceptionem. Lectoris est legere Prophetias, & scripturas in Ecclesia. Demum pertinet ad Ostiariam claudere, aperire, & custodire Ecclesiam, admittendo dignos ad facta, indignos excludendo. Valent. tom. 4. d. 9. quest. 1. punct. 3. Marchin. tractat. 2. part. 1. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. Hurtado tract. de Ord. diff. 1. 1. & sequent.

CAPVT III.

De Ordinis Ministro.

27
Episcopus solus, & quidem proprius, est ordinarius Ordinis Minister.

VIUS Sacramenti Ordinarius Minister solus est Episcopus, & quidem proprius, vt patet ex Tridentino sess. 23. cap. 1. & cap. 7. Quia solus Episcopus est Christianæ Reipublicæ Præfectus, & Sacrorum Princeps: Ad solum verò Præfectum, ac Principem pertinet, officia ac ministeria distribuere. D. Thom. in supplem. 3. p. 9. 38. art. 1. Sylui. ibi. Marchin. tract. 1. p. 2. c. 1. & 2.

28
Licet si excommunicatus, interdicitur, aut suspensus, valide conferat reliquaque requisita adhibeant. Quia potestas Ordines.

Non amittunt hanc potestatem Episcopi, licet sint excommunicati, interditi, aut suspensi, vel priuati Episcopatu. Vnde valide hoc Sacramentum conferunt, si materiam & formam eius, valide conferat reliquaque requisita adhibeant. Quia potestas

fundatur in Charactere Episcopali, qui est indelebilis. Porro id licite minime exercebunt, & Ordinatus ab excommunicato vitando suspensionem incurret, iuxta cap. 1. & 2. de Schismat. Sotus in 4. dist. 25. q. 1. art. 1. Henriq. lib. 10. c. 21. Valq. dist. 24. 3. c. 1.

Angelus ordinarius Sacramentorum Minister esse non potest. Quia ad Sacramenti essentiam sicut exigitur verum & naturale elementum, ita etiam verum ac naturale verbum sensibile; atqui Angelus, etiam assumpto corpore, non dicitur propriè loqui, cum eius locutio non sit vitalis. Atamen diuina dispensatione, & extraordinaria Dei lege posset Angelus Ordines conferre, sicut contigit D. Amphilochio, qui fuit ab Angelo ordinatus Episcopus Iconij: quæ ordinatio ab illius Prouincie Episcopis fuit approbata. D. Thom. 3. p. 9. 64. art. 7. Sylui. ibi. Marchin. de Ordin. tr. 1. p. 2. c. 7.

Ex summi Præfatis facultate Ordines minores possunt à Cardinalibus Presbyteris, imò à quolibet Sacerdote simpliciter conferri. Quia nulla potest sufficiens afferri ratio, cur hoc à Sede Apostolica concedi nequeat. Victor. num. 234. Valent. tom. 4. dist. 9. quest. 3. punct. 1. Coninch. dist. 20. num. 77.

Abbatibus Presbyteri ius mittæ ac baculi habentes benedicti ab Episcopis possunt conferre primam tonsuram & Ordines minores suis subditis Regularibus. cap. Quoniam dist. 69. cap. Cum contingat de atate & qualis. cap. Abbatibus de priuilegiis in 6. Concil. Trid. sess. 23. cap. 10. de Ordines reform. Imò secularibus Episcopis subiectis iurisdictioni, dummodò ipsius Episcopi consensus accedat, & ab eo quisque dimissoriales litteras impetrauerit: ita tamen vt non sufficiat, id ex ipsius iurisdictione generatim Episcopum concessisse; sed hæc concessio semper singulis ordinandis sit necessaria. Quaranta v. Ordo. 5. Abbatibus Sorbus v. Ordines sacri, num. 5. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 29. num. 20. Valq. dist. 24. 3. num. 33. Tambur. de Iure Abbat. tom. 2. d. 2. quest. 7.

Similiter declarauit sacra Congregatio, posse huiusmodi Abbates conferre præfatos Ordines Regularibus, qui dimissoriales litteras speciales suorum superiorum habuerint: necnon specialem assensum Episcopi loci illius, in quo à suis superioribus Ordines sunt conferendi. Idem in pacificariis, & possessione adhuc perseverant plerique Abbates ministrandi Ordines minores tam Clericis secularibus, quam Regularibus, modo prædicto. Tambur. de Iure Abbat. tom. 2. d. 2. quest. 7.

Abbatibus, qui præfatos Ordines conferre possunt id valde efficiunt, etiam si excommunicati, hæretici, suspensi, ac interditi sint. Quia tales etiam valide Sacramenta administrant, licet irregulares, & excommunicati, inquit, interditi, & suspensi, si tamen ab eis recipiunt tales Ordines ab eorum executione suspenduntur. cap. 1. & 2. de Schismate.

Locus, in quo Abbates hi possunt hosce conferre Ordines est proprium Monasterium solummodò. Cap. Quoniam dist. 69. & cap. Cum tamen sui Monasterij in Tepla præfatis. Si tamen Abbas rogatus ab alterius Monasterij exempti Abbate, potest etiam inibi suis subditis Regularibus Ordines conferre præfatos. Lezana tom. 4. sum. v. Ordines sacri, num. 8.

Non

Seccio I. De Ordine recept. Sententia. 203

33 Non possunt Abbates suos novitios ante professionem minoribus Ordinibus initiare. Quia Tridentinum requirit in ordinando ab Abbate, quod sit Regularis, & subditus Abbati ordinandi. Cum ergo novitius non possit stricte Regularis, neque absolute & plene subditus sit praelato Regulari quoad Ordines recipiendos, sed solum quoad munus probationis, (vnde non possunt Praelati Regulares novitiis suis dimissorias concedere, nec enim adhuc perfecte subiaceant eorum iurisdictioni, sed hoc munus spectat ad Episcopum loci Novitiatu) non possunt Tridentini privilegio potiri. Nec obstat privilegium Iulij II. relatum à Suario tom. 4. de Relig. r. 8. l. 2. c. 19. n. 12. cuius vigore olim poterant Abbates perpetui Cistercienses Clericali Characterè insignire etiam novitios. Quia cum novitij non sint in hoc subditi Superiori Religionis, privilegium à Tridentino est sublatum: vt clare constat ex verbis illis: *Non obstantibus quibusvis privilegijs.*

36 Certum est apud Catholicos ex constitutione Ecclesie in Cap. Cum Prouinciales, dist. 7. 4. in Cap. Ordinationes, dist. 6. 4. ordinationem Episcopi non posse nisi à tribus Episcopis peragi. Autem consecratio ab vno solo facta extra Pontificis dispensationem sit valida sect. 2. discutitur.

37 Episcopus non potest subditis alterius sine licentia proprii Episcopi Ordines, nec primam tonsuram conferre. Quia ordinandus à solo proprio Episcopo, cui subicitur, & non ab alio ex Canonum præscriptione expressa debet Ordinem, & Clericatum inire. Vnde nec Archiepiscopus subditos sui suffraganei sine eiusdem licentia tam intra, quam extra eiusdem Diocesis licet potest sacris initiare. Cap. salvo 9. q. 3. Cap. Eos qui. Cap. Cum nullus, de temp. ordinat. in 6.

38 Ille autem appellatur proprius Episcopus, qui est Episcopus Originis, vel domicilij, vel Beneficij. Episcopus Originis est Episcopus loci, in cuius Diocesis natus est ordinandus, & in quo parentes habent domicilium: non autem in quo parentes essent causa itineris, vel negorij. Hinc si mulier prægnans, extra Diocesium suum filium enititur, filius originem trahet à loco, vbi parentes domicilium habebant, non ex eo loco, in quo accidentaliter fuit exortus. Cap. Rodolphus, de rescriptis. Sanch. de Matr. l. 3. d. 23. n. 3. Porro origo patris sufficit, vt filius alibi semper commoratus possit ab Episcopo, cui pater erat subditus, ad ordines assumi. Barbosa de potest. Episc. p. 2. alleg. 4. n. 7. Bonac. de Sacram. d. 8. q. vni. punct. 4. n. 13. Molfes. in sum. tr. 2. c. 2. n. 7. Diana p. 4. tr. 4. res. l. 148. Marchin. tr. 1. p. 5. c. 6. n. 6. Ideo Sacra Congregatio Concilij die 16. Decemb. anno 1599. & die 12. Augusti anno 1628. & die 7. Aprilis anno 1629. declarauit, quem ordinari posse ab Episcopo originis paternæ, tametsi pater tempore natiuitatis filij illius ad aliam Diocesim iam transtulerit domicilium.

39 Proprius Episcopus Domicilij est Episcopus loci, in quo quis habitat, vel incipit habitare cum animo inibi semper permanendi. Annoto Episcopum ratione domicilij, tantummodo posse aliquem prima tonsura vel minoribus Ordinibus initiare: non verò alijs Ordinibus si Episcopus originis eundem ordinasset ad titulum Eschob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

lum Beneficij residentiam requirentis, vel ad titulum patrimonij pro necessitate, & vtilitate suæ Ecclesie; tunc enim, etsi præfatus Clericus, qui Subdiaconatum v. gr. acceptarat domicilium ad alium Episcopatum transferret, non posset ab eo Episcopo ratione domicilij contracti ad Diaconatum, ac Presbyteratum promoueri; quia tunc remitti debet ad priorem Episcopum, vt inferuiat Ecclesie, cui prius fuerat adscriptus. Quaranta in summa Bullar. v. Ordo vers. Circa iterum. March. tra. p. 5. c. 7. n. 14.

40 Episcopus Beneficij proprius est loci, in quo quis habet Beneficium (præsertim residentiale). Quamuis teneat, licet forte non resideat ex dispensatione. Scio quidem ex receptiori sententia non requiri, tale Beneficium annexam residentiam habere. Quia Cap. Nullus de temp. Ord. nat. in 6. generaliter loquitur de quocunque Beneficio absolute accepto, ratione cuius potest quis Ordinari. Proinde si quis duo diuersa Beneficia sub diuersis Diocesibus locata haberet, à quolibet ipsorum Episcoporum Ordines licet accipere. Quia vtriusque est subditus, haud secus ac qui sub diuersis Parochijs æquè habitaret, posset à singulis Parochijs sacramenta recipere Garcia de Benef. p. 2. c. 4. n. 9. & 15. Quaranta v. Ordo, vers. Circa secundum. Henrig. lib. 10. c. 22. n. 1. Barbosa de potest. Episc. alleg. 4. n. 46.

41 Episcopus non solum potest per se ipsum Ordines conferre, verum etiam potest alteri Episcopo facultatem impendere Ordines suis subditis conferendi, concedendo literas dimissorias, & commendatitias: dummodo sit electus, & confirmatus quamuis nondum consecratus. Quia de ea, quæ sunt iurisdictionis, possunt etiam ab Episcopo non consecrato exerceri. Trident. sess. 23. cap. 8. & 10.

42 Capitulum sede vacante, non potest dimissorias concedere intra annum à morte Episcopi, vt Tridentinum statuit. Quod si secus fecerit, Ecclesiastico interdicto punitur, & sic Ordinari, si in minoribus Ordinibus fuerint constituti, nullo privilegio Clericali præsertim in criminalibus gaudens secuta tamen prius desuper Iudicis Ecclesiastici declaratione, vt declarauit Urbanus VIII. in constit. aduersus male promotos die 11. Decembris anno 1614. quæ incipit, *secretis aeterna prudentia*. In maioribus verò ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Præfatis sunt ipso iure suspensi.

43 Dantur aliqui casus, in quibus potest Capitulum, sede vacante, Dimissorias concedere. Primus est, quando Episcopatus vacauit per annum. Secundus, quando quis est ita ætatus, vt perderet Beneficium receptum, vel recipiendum, si tunc temporis non promoueretur ad Ordines. Imò posset Capitulum, sede vacante, literas testimoniales infra annum de vita & moribus ordinandi tradere, vbi quis per Pontificium diploma impetrasset ab alio Episcopo extra suam Diocesim ordinari. Ex Trident. sess. 23. cap. 8. & 10.

44 Qui Ordines in alieno Episcopatu accepit absque summi Præfatis autoritate, vel absque sui Ordinarij literis Dimissoriis: incapax est Beneficij, remanet suspensus, caret Ordinis privilegio, & ordinatio est irrita non quoad substantiam, sed quoad Ordinis executionem. Hæc tamen suspensio nunc potest ab Episcopo auferri, modo delictum sit occultum, ex concessione

S Trident

Tridentini *ses.* 24. c. 6. quæ à Sixto V. fuerat Romano Pontifici referuata in quadam constitutione incipiente, *sanctum & salutare*. Sed eam moderatus est Clemens VIII. per aliam Bullam quæ incipit, *Romanum Pontificem decet*. & ad ius Tridentini & Pij II. redacta est præfata Sixtiana constitutio. Et quia Pius II. vitur verbo, *Præsumpserit*, quod magnam significat temeritatem: ideo comprehendit solum eos, qui data opera, aut cum ignorantia affectata ab alieno Episcopo Ordines recipiunt. Vnde ab hac suspensione excusat ignorantia etiam vincibilis, dummodo non sit affectata. Quia poena non imponitur nisi propter culpam, & à culpa excusat ignorantia. Nauar. c. 27. num. 254. Tolet. lib. 1. cap. 48.

45. Licebitne Episcopo ordinare alterius Episcopi subditum sub rathabitionis spe? Verum ratione bonæ fidei in foro conscientia post factum excusantur tam ordinans, quam ordinatus. Cap. *Lugdunensis* 9. q. 2. Quia rathabitio retrahitur, & mandato comparatur *regula iuris* 10. in 6. Et quia ad incurtendam hanc suspensionem requiritur præsumptio, quam excusat bona fides saltem in foro interno. Suar. de *Censur.* d. 31. *sect.* 1. n. 17. Molfes. *tr.* 2. c. 2. n. 14. Fornar. de *Ord.* c. 5. n. 4. Marchin. de *Ord.* tr. 1. p. 5. c. 1. Diana p. 3. tract. 4. *resol.* 191. Quamuis ante factum non tam facile id permittitur. Quia in iis, quæ sunt contra ius, & tangunt alterius iurisdictionem, non est facile præsumenda rathabitio: cum aliis consensus proprii Prælati per literas haberi possit. Quaranta v. *Ordo*. Bonac. de *Sac.* d. 8. q. 4. *punct.* 4. n. 28.

46. Regulares Prælati ex declaratione sacre Congregationis Cardinalium apud Quarantam v. *Ordo in fine*, & Dianam p. 2. tr. 16. *resol.* 13. & p. 3. tr. 2. *resol.* 7. & p. 4. tr. 4. *resol.* 7. Concesso Congregationi S. Benedicti Vallisolei anno 1590. 2. Augusti: possunt suis subditis dare dimissorias, eosque ordinandos ad quemlibet Episcopum immittere: quod à Doctoribus ad nouitios quoad Ordines minores extenditur. Suar. tom. 3. de *Relig.* l. 5. c. 16. n. 17. Marchin. tr. 1. p. 6. c. 4. Tambur. tom. 2. d. 2. q. 25. & 27. Caranum. in *Reg. S. Bened.* n. 1634. Verum cum à superioribus Regularibus (Episcopo Diocesano absente, vel non habente ordinationes) dimissorias literæ dabuntur, in eis causa huiusmodi absentie Diocesani Episcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, est exprimenda, vt decreuit Sacra Congregatio 15. Maii anno 1596. ex mandato Clementis VIII. Quod qui non gesserint, officij, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis actiue, & passiuæ priuationis, ac alias arbitrio Pontificis poenas incurrunt.

47. Possunt etiam Abbates, & alij Prælati exempli habentes Diocesim cum iurisdictione Episcopali concedere huiusmodi Dimissorias etiam suis subditis secularibus, ex Decisione Rotæ in vna Salmantina iurisdictionis, die 9. Maij, anno 1544. coram Seraphino. Lezana tom. 3. *sum.* v. *Dimissorias*, num. 3. & tom. 4. v. *Ordines sacri*, n. 13. Qui etiam probabile putat, Prælatos posse dare dimissorias ad Ordines suscipiendos oblatibus, seu commissis sui Ordinis tria vota non emittentibus, aliis capacibus, & habilibus. Quia sunt illi aliquo modo ipsi subditi, Religionum membra, & sub earum obedientia degentes, & multis Religiosorum privilegijs fruantes.

Si quis Regularis sine literis dimissorialibus sui Prælati Ordinetur per Extraneum Pij II. Cum ex sacrorum remanet perpetuo suspensus. Suar. de *Censur.* d. 31. *sect.* 1. num. 14. Hentiq. *gularis*, qui *lib.* 13. c. 38. num. 1. Dicendum tamen per Concilium Tridentinum *sess.* 23. c. 8. de *reform.* non remanere suspensum, nisi quamdiu suo superiori videbitur oportere. Cap. *Salonitana*, d. 63. cap. 1. Glossa v. *Ordinatio*, d. 71. Gutier. *Canon.* q. 99. lib. 1. cap. 26. num. 24. Sotus in 4. d. 25. *quest.* 1. art. 3. Riccius 3. p. *prax. resol.* 216. Nauar. cap. 27. num. 155.

Porro suspensio hæc non incurritur nisi propter susceptionem sacrorum Ordinum sine licentia, vt constat ex Bulla relata Pij II. Vnde qui minores Ordines sine literis dimissorialibus suscepit, non remanet suspensus, nec ministrando in his Ordinibus fiet irregularis: delinquet tamen mortaliter, nisi Prælati huiusmodi susceptionem ratam habuerit.

Si Regularis aliquis laicus ad Clericatum sine obedientia Prælatorum sui Ordinis ascendat, etiam ad Sacerdotium fuerit promotus: postquam reuersus fuerit, omni honore Clericali privari debet, nec permitti, vt Canonicum persolvat officium: sed reduci pristinum penitus ad statum. Ita præscripsit Leo X vt referunt Rodrig. tom. 1. q. 99. *Regul. quest.* 42. art. 19. Portel. in *dub. Regul.* v. *Hora Canonica*, n. 4. Compend. *prinlog.* v. *laici Fratres*, n. 4. & v. *Ordines sacri*, num. 4.

Literæ dimissoriae semel concessæ semper valent, nec morte, vel cessatione officij concedentis expirant, nisi per successorem reuocentur. Quia gratia vel fauor non cessat ob concessentis obitum. Cap. *Si super gratiam*, de *offic. iudic. deleg.* in 6. Docet Nauar. in cap. *Placuit*, de *pœnit.* d. 6. num. 34. & 63. Barbol. de *pœnit.* Episc. Hentiq. lib. 10. cap. 22. n. vlt.

CAPVT IV.

De Sacramenti Ordinis Subiecto.

SOLVS homo est suscipiendi Ordinis capax, non tamen omnis cum legitime recipit. Iure diuino inhabiles sunt ad Ordines feminae, & maphroditus, si æque aut magis femineum quam virilem sexum participet. Lege Quæritur 10. ff. de *statu hominum*. Quod si sexus virilis præualeat, tunc posset valide Ordinari. Quia vt vir est censendus. Opus tamen esset tunc Pontificis dispensatione, cum Hermaphroditus sit irregularis. Sayr. de *Censur.* lib. 6. c. 8. n. 25. Nauar. c. 27. n. 203. Suar. de *Cens.* d. 31. *sect.* 2. Scio, Tolertum lib. 1. c. 63. n. 6. & Fornarium de *Ordin.* c. 3. n. 1. asseruisse non esse irregularem, modo res notoria non sit: vnde cessante scandalo, & monstruositate corporis, prævalenteque sexu virili, posset etiam licite ordinari. At tutius iudicari, si Papa dispensationem petere. Marchi. de *Ord.* tr. 1. p. 4. c. 2. Demùm iure diuino inhabiles sunt inuiti. Quia in adultis requiritur intentio: & quidem si absolute inuiti accedant, Ordo non tenet. Cap. *Presbyterorum*, 50. Cap. *Maiores de Baptismo*.